

AgEcon SEARCH

RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

A GAZDÁLKODÁS GYAKORLATÁBÓL

AZ ÓBUDA MEZŐGAZDASÁGI-KERTÉSZETI TERMELŐSZÖVETKEZET SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE ÉS A SZERVEZET MŰKÖDÉSE

VARGA FERENC

Az emberek együttműködésén alapuló termelőtevékenységet csak a célnak megfelelő szervezeti keretek között lehet eredményesen végezni. Ennek az elvnek érvényesülnie kell a termelőszövetkezet működésében, az itt folyó tevékenységek megszervezésében is. Ennek tudatában fordítjuk erre a legnagyobb gondot és figyelmet.

Az Óbuda Mezőgazdasági-Kertészeti Termelőszövetkezet az elmúlt években indult el azon az úton, hogy valóban korszerű szocialista nagyüzemi gazdasággá fejlődjön, s úgy véljük, hogy ebben számottevő eredményeket értünk el. Ennek a fejlődésnek egyik döntő lehetősége kétségtelenül a korszerű gazdaságirányítási rendszerből fakadt.

Termelőszövetkezetünk üzemi szervezetének kialakításával kapcsolatban követelménynek tekintettük, hogy az minden tekintetben megfeleljen az adottságainkkal összhangban álló éves és a középtávú terveinkben meghatározott gazdasági, termelési és fejlesztési feladatok hatékony és gazdaságos teljesítésének. Ezek mellett tegye lehetővé a szövetkezeti elvek-
ből fakadó tagsági jogok érvényesülését, a választott testületi szervek törvények, előírások és alapszabály szerinti működését, nem utolsósorban a tagság szociális, kulturális igényeinek kielégítését, főként pedig a tagság jövedelmének reális és megalapozott, a népgazdasági célkitűzésekkel összhangban álló növelését.

TERMELŐSZÖVETKEZETÜNK TESTÜLETI VEZETŐ SZERVEI

A szövetkezeti jellegből fakadó testületi szervek szövetkezetenként általában alig mutatnak differenciáltságot, míg az üzemi szervezet többi része — a termelőegységek, a munkaszervezetek, az üzemvezetés rendszere — lényegében szövetkezetenként — így nálunk is — eltérő, egyedi sajátosságokkal rendelkeznek. E sajátosságok jól tükröződnek az 1. ábrán közölt szervezeti sémán.

Szövetkezetünk kétezer főt meghaladó taglétszáma való tekintettel a közgyűlés nálunk általában *részközgyűlés* formában funkcionál. Alapszabályunk a közgyűlés nem kizárólagos hatáskörébe tartozó feladatokra a kb. 250 fős létszámú *küldöttgyűlés* illetékességét mondja ki.

A *vezetőség* termelőszövetkezetünk általános hatáskörű testületi vezető szerve; 15 tagból áll. Személyi összetételében bizonyos határok között érvényesül a területi elv, vagyis, hogy általában a termelőszövetkezet minden nagyobb szervezeti egységéből vegyenek részt a vezetőség munkájában. Hatáskörét alapszabályunk a termelőszövetkezeti törvény 24. §-a szerint állapítja meg.

A vezetőség egyes feladatok ellátására állandó jellegű bizottságokat szervez, s gondoskodik arról, hogy ezek — a megfelelő hatáskörben és terv szerint rendelkezésünkre boesátott anyagi eszközökkel — önállóan lássák el feladataikat.

A következő bizottságaink működnek: Szociális Bizottság, Oktatási és Kulturális Bizottság, Verseny Bizottság, Újítási Bizottság, s hasonló jelleggel működik a termelőszövetkezetek önálló Sportkörének vezetősége is és a Szocialista Brigádvezetők Tanácsa (fórum).

A vezetőség munkáját az elnök irányítja, aki egyben a termelőszövetkezetnek is elnöke.

Az *Ellenőrző Bizottság* a tagság által átruházott hatáskörben folyamatosan ellenőrzi a termelőszövetkezet egész tevékenységét. A vezetőségtől és minden más vezetőtől független, kizárólag a közgyűlésnek tartozik felelősséggel. Az Ellenőrző Bizottság a közgyűlés által választott kilenc tagból áll. Személyi összetételében az alkalmasság mellett ugyancsak érvényesül a területi elv is. Az Ellenőrző Bizottságban a nagyobb szervezeti egységek képviselve vannak.

Ellenőrzési tevékenységét az önmaga által meghatározott ügyrend és az évenként megállapított ellenőrzési munkaterv alapján végzi. Az Ellenőrző Bizottság évenként egy általános vizsgálatot végez. Ennek keretei között általában az éves mérleg és zárszámadás felülvizsgálatát végzi el. A bizottság eseti vizsgálatokat is folytat.

Az Ellenőrző Bizottság az úgynevezett tulajdonosi ellenőrzési feladatokat látja el. Nem vállalja át a vezetői munkakörökhöz kapcsolódó ellenőrzési feladatokat.

Az Ellenőrző Bizottság termelőszövetkezetünk gazdasági tevékenységének összetettségére, méreteire és területi elhelyezésére tekintettel kezdeményezte a függetlenített belső ellenőrzés megszervezését. Termelőszövetkezetünkben tehát érvényesül a munkakörhöz kapcsolódó vezetői ellenőrzés is, s ezt kiegészíti a függetlenített belső ellenőrzés.

A közgyűlés által választott *Szövetkezeti Döntőbizottság* és a *Szövetkezeti Nőbizottság* a törvény által meghatározott feladatokat látja el.

A *termelőszövetkezet vezető testületei mellett működnek a párt- és társadalmi szervek is*. Ezek szervezeti felépítése is alkalmazkodik a termelési egységek tagoltságához. A pártszervezeteket csúcsvezetőség irányítja.

A TERMELŐEGYSÉGEK ÉS IRÁNYÍTÁSUK

Termelészövetkezetünk *szervezeti felépítésében az ágazati szervezési elv* érvényesül. Ismeretes, hogy számos termelészövetkezetben alkalmazzák a szervezés területi elvét, vagy az említett két szervezési elv kombinációját. A mi adottságainknak az ágazati elv felel meg jobban, ezért ezt alkalmazzuk.

Másik következetesen alkalmazott szervezési alapelvünk az alapvető anyagi ösztönzésnek az önelszámolási rendszer útján való érvényesítése. Szövetkezetünkben az üzemi *önelszámolási rendszer* a következők szerint érvényesül.

Az egyes üzemek jelentős önállósággal rendelkeznek, mondhatnánk röviden: terveimzettek, illetve tervektelezettek. Ez azt jelenti, hogy a termelési tervjavaslatukat önállóan dolgozzák ki, de figyelembe kell venniük a korábbi évek tényadataiból képzett fontosabb mutatókat (pl. csak a legfontosabbakat említve: a munkadíj tömege, hányada és átlaga, a jövedelmezőségi mutatók stb.).

Az üzemek beruházási tervében előirányozható az indokolt állóeszköz-pótlás, illetve a termelésbővítés beruházási vonzata, figyelembe véve az azzal elérhető többletermelést, vagy a termelés egyes minőségi mutatóinak javulását.

Az üzemi tervhez kapcsolódik a részletes anyagszükségleti (beszerzési) terv, valamint a létszám- és munkaidő-előirányzat is.

Az üzemi tervjavaslatok értékelése, esetleges módosítása után a termelészövetkezet összes kötelezettségeinek figyelembevételével alakul ki a termelészövetkezet éves termelési, pénzügyi, jövedelemfelhasználási és beruházási tervjavaslata. Ezt a vezetőség részleteiben megvitatja, majd a közgyűlés elé terjeszti. A tervezést évek óta úgy szervezzük és ütemezzük, hogy a múlt évi zárszámadást és a tárgyévi tervet egyidejűleg terjeszthessük a közgyűlés elé megvitatásra és jóváhagyásra.

Az egyes üzemek és a termelészövetkezet egészének érdekeltisége elsősorban a tervezett éves jövedelmezőségi mutatók teljesítéséhez, illetve túlteljesítéséhez kapcsolódik, de az érdekeltiség rendszerébe beleépül a termelés ütemessége, a forgóeszközökkel való gazdálkodás, az előre meghatározott készletszint tartása, a beruházási előirányzatok teljesítése stb. is.

Az üzemi tervelőirányzatok a korábbi évek tényszámainak figyelembevételével megfelelően differenciáltak. A közgyűlés által jóváhagyott üzemi tervfeladatok teljesítése negyedévenként részletesen értékelésre kerül, majd az éves teljesítés értékelése után kerül meghatározásra a tervteljesítéstől függő, tehát differenciált eredményességi prémium, illetve év végi részesedés.

A tervelőirányzatok keretei között az üzemek hatáskörébe tartozik és teljes önállóságot élvez:

— a termelési, szolgáltatási tevékenység szervezése, irányítása, ellenőrzése, az ehhez szükséges szerződéskötések előkészítése, 1 millió Ft alatti szerződések megkötése,

számló

Az

gazdasá

legek v

ratív ir

nyesség

ott dolg

Az

decentr

feladato

ne szaki

ség szá

hogy m

Üg

sének s

kenység

Ma

folytatj

—

—

—

—

—

Ke

—

—

—

lerakato

—

Fa

—

ben,

—

—

—

—

Be

—

—

kitöltés

Seg

—

—

—

—

— a munkaerő-gazdálkodás, anyaggazdálkodás és általában az önelszámolóssal kapcsolatos ügyviteli feladatok ellátása.

Az üzemek irányításában a termelőszövetkezet vezetőségének döntően gazdasági eszközök állnak a rendelkezésére. Az üzemek, ágazatok és részlegek vezetőinek jövedelme, valamint az ott dolgozó műszaki és adminisztratív irányítók jövedelme is az általuk vezetett egység gazdasági eredményességétől függ. A gazdasági eredménytől függ természetesen valamennyi ott dolgozó tag év végi részesedése is.

Azzal, hogy nemcsak a termelési, illetve szolgáltatási tevékenységet decentralizáltuk, hanem az ezzel kapcsolatos áruforgalmi és szerződés-kötési feladatokat is, azt kívánjuk elérni, hogy az üzemek termelőtevékenységére ne szakadjon el az eredmény szemlélettől. Ne legyen közömbös a termelőegység számára, hogy milyen áron értékesíti az általa megtermelt árut, vagy hogy milyen eredményességgel végzi az általa nyújtott szolgáltatást.

Úgy véljük, ismertetett szervezési elveink következetes érvényesítésének szükségességét kellően alátámasztja termelőegységeink és azok tevékenységének csupán a felsorolása is. Ezek a következők:

Mezőgazdasági és kertépítő üzemünk tevékenységét a következő ágazatokban folytatja:

- szántóföldi növénytermesztés,
- gyümölcstermesztés és fajtabemutató kert,
- állattartás,
- kert- és parképítés, gondozás,
- rendezvénydíszítés és dekoráció,
- szolgáltatás.

Kertészeti üzemünk tevékenységi köréhez tartozik:

- az üveg alatti és szabadföldi dísznövénytermesztés,
- a faiskolai termesztés,
- a dísznövény és faiskolai kereskedelem (ezen belül: a virágüzletek és faiskolai lerakatok működtetése, a virágserép-előállítás, koszorúalap- és művirágkészítés),
- a rózsátótermelő egyszerű gazdasági együttműködés.

Fafeldolgozó és csomagoló üzemünk tevékenységéhez tartozik:

- az elsődleges fafeldolgozás, az egyszerű gazdasági együttműködés keretében,
- a láda- és csomagolóelem-készítés,
- a csomagolás,
- az asztalosipari és szolgáltató tevékenység,
- a barkácsboltok üzemeltetése.

Beruházó és építő üzemünk tevékenysége kiterjed:

- a saját beruházások műszaki tervezésére és kivitelezésére,
- az idegen megrendelők részére történő építőipari szolgáltatásra (kapacitáskitöltés céljából).

Segédüzemünk tevékenységei között szerepel:

- a gépjárműjavítási (szervíz) szolgáltatás,
- a gépjármű-fenntartási szolgáltatás,
- a szállítási szolgáltatás,
- az elektromotor-tekerescselési szolgáltatás.

Ezenkívül a következő önálló jogi személyként működő szövetkezeti társulásokban veszünk részt:

- a *Mezőgazdasági Termelőszövetkezetek Kertészeti Közös Vállalatában* egyes kertészeti tevékenységek folytatására,
- az *Élelmiszer-gazdasági Építő- és Szerelőipari Közös Vállalkozás* tevékenységében,
- dísznövény export-import jogosultságunkat a *Hungaroflor Dísznövény Export-Import Értékesítő Iroda* útján gyakoroljuk.

A társulások vezető testületében a közgyűlések által megválasztott küldötteinkkel veszünk részt a társulások irányításában és gyakoroljuk jogainkat.

AZ ÜZEMVEZETÉS SZERVEZETE

Termelőszövetkezetünk Budapest közigazdasági környezetében — mint az eddigiekből kitűnt — eléggé összetett, többirányú és jelentős méretű — volumenű — tevékenységet végez. Ezt figyelembe véve alakítottuk ki a termelés irányítására, végrehajtására és ellenőrzésére az üzemi szervezeten belül az üzemvezetés szervezetét. Szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy ebben szem előtt tartottuk azt az elvet, hogy a törvényes keretek között alapszabályunkkal összhangban, az állami (össztársadalmi) érdekeket érvényesítve, a termelőszövetkezeti érdekekre ügyelve a tagság demokratikus jogait is tiszteletben tartva dolgozunk. Emellett arra is figyeltünk, hogy a tagság anyagi érdekeltségi — ösztönzési — rendszere kialakuljon és megvalósuljon. Az elmúlt öt év eredményei igazolják vezetésszervezési megoldásaink helyességét is.

Termelőszövetkezetünk üzemvezetésének és belső igazgatásának szervezeti felépítése a következő:

Az *elnök* termelőszövetkezetünk vezetője és törvényes képviselője, aki gazdálkodásunkat és ügyvitelünket a jogszabályok, az alapszabály, valamint a közgyűlési és vezetőségi határozatoknak megfelelően személyes felelősséggel irányítja. A vezetőség hatáskörébe tartozó bármely ügyben intézkedhet.

Az elnök megtett fontosabb intézkedéseiről a vezetőségnek a rendes üléseken, a közgyűlésnek pedig a vezetőségi beszámolóban ad számot.

Az elnök részére a termelőszövetkezeti törvény végrehajtási rendelete igen széles körű, közvetlen irányítási és utasítási hatáskört biztosít, ezt termelőszövetkezetünkben az alábbi szervezeti egységek felett gyakorolja közvetlenül.

A *Titkárság* az elnök melletti adminisztratív feladatokat látja el, és az elnök operatív irányító tevékenységét segíti. Ide tartozik a személyzeti előadó is, aki az elnök személyzeti tevékenységéhez nyújt segítséget.

A *Jogügyi és Igazgatási Osztály* közvetlenül az elnök irányításával látja el a jogvédelmi, a munkajogi és az egyéb jogügyi és igazgatási tevékenységgel összefüggő feladatokat.

Az *Üzemgazdasági Osztály* az elnök közvetlen irányításával látja el a hatáskörébe utalt alábbi feladatokat:

—
zasi fej
val, a p
násával

ján me
az önel
keltség
tése;

letes el

ügyek

A
tály ker
ellenőrz
delte, T
golt és
végzi. I
gálatba

A

va köz

Az

tesíti. I

—
katügyi,
közpon

—
ciális e
látja el

A

elnök k

terület

üzemve

A

—
koordin

—
védelm

intézk

történ

tásában

— az éves és középtávú fejlesztési tervjavaslatok, termelési és beruházási fejezeteinek a mezőgazdasági főmérnök és az üzemvezetők bevonásával, a pénzügyi és jövedelemfelhasználási tervrészeknek a főkönyvelő bevonásával való elkészítése;

— a tervelőirányzatok negyedéves és éves értékelése, ennek alapján megfelelő mutatószámok képzése, majd a termelőszövetkezetek és az önelszámoló egységek — a kitűzött feladatokhoz mért — anyagi érdekelttségének (prémium, év végi részesedés) megállapításához javaslat készítése;

— a statisztikai adatszolgáltatás megszervezése és bonyolítása;

— a beruházási programjavaslatok közgazdasági részének elkészítése;

— az egyes ágazatok tevékenységének és jövedelmezőségének részletes elemzése alapján a termelésszerkezet módosításának kezdeményezése;

— a földnyilvántartás vezetése, és a földmegváltással kapcsolatos ügyek intézése.

A *belső ellenőrzési csoport* szervezetiileg szintén az Üzemgazdasági Osztály keretében működik, a vezetői ellenőrzéshez nyújt segítséget, de a belső ellenőrzési csoport irányítását a vezetőség az Ellenőrző Bizottság alá rendelte, Tevékenységét az Ellenőrző Bizottság ellenőrzési tervével összehangolt és a vezetőség által jóváhagyott éves ellenőrzési munkaterv szerint végzi. Részt vesz az Ellenőrző Bizottság által tartott éves általános vizsgálatban is.

A *szakoktatás* — szakmunkásképzés szervezése — jelentőségénél fogva közvetlenül az elnök irányításával történik.

Az *elnökhelyettes* az elnököt távollétében általános hatáskörrel helyettesíti. Emellett közvetlen irányításával működik:

— a *Munkaügyi és Bérgazdálkodási Osztály*, melynek feladata a munkaügyi, társadalombiztosítási és bérgazdálkodással kapcsolatos feladatok központi összehangolása;

— a *Gazdasági és Vagyonvédelmi Osztály*, amely a gondnokság, a szociális ellátás és üzemi étkeztetés szervezése, a vagyonvédelem feladatait látja el a gondnokok, mezőőrök, kapuőrök stb. útján.

A *mezőgazdasági főmérnök* a termelés szakmai vezetője. Munkáját az elnök közvetlen irányításával látja el. Feladata a termelőszövetkezet egész területén a termelési, a szolgáltatási és az áruforgalmi tevékenység — az üzemvezetők útján történő — irányítása és ellenőrzése.

A központban munkájának segítéséhez rendelkezésre áll:

— a beruházási szakértő, aki a beruházások műszaki előkészítését koordinálja és a hatósági engedélyeztetési eljárást bonyolítja;

— a biztonságtechnikai és műszaki fejlesztési szakértő, aki munkavédelmi, tűzvédelmi, biztonságtechnikai, balesetvédelmi és technológiai intézkedések és javaslatok kidolgozásában, az illetékes hatósági szervekkel történő kapcsolattartásban, valamint az előbbi feladatok központi irányításában nyújt segítséget;

— a növényvédelmi szaktechnikus, aki a növényvédelmi feladatok szakszerű és a növényegészségügyi követelmények szerinti ellátásának szervezését és végrehajtásának ellenőrzését látja el;

— a főmérnökhöz tartozik továbbá a szocialista munkaverseny központi gazdasági irányítása, és ő koordinálja az üzemi igényekkel a dolgozóink jobb egészségügyi ellátását szolgáló üzemi orvos és egészségügyi előadó tevékenységét.

A *főkönyvelő* feladatkörébe tartozik a szövetkezet pénz- és hitelgazdálkodásának, továbbá a számviteli munkának az irányítása; ezzel összefüggésben a mérlegbeszámolók és a zárszámadás elkészítése, a szövetkezet tevékenységének gazdasági elemzése.

A szövetkezet számviteli rendszere — a termelés szervezeti kereteihez alkalmazkodva — az önálló elszámolás elvének messzemenő gyakorlati érvényesítésével került kialakításra. Az egyes üzemek ügyviteli rendszerének egységességét és a szintetizálásra való alkalmasságát részben az ügyvitel központi szervezése, részben a szintetikus elszámolások centralizációja biztosítja.

A főkönyvelő irányítása alatt áll:

— a központilag szervezett *Számviteli Osztály* amely a főkönyvi (gépésített) könyvelést végzi;

— az ugyancsak központilag szervezett *Pénzügyi Osztály*, amely ellátja a bank- és pénztári forgalommal és a hitelgazdálkodással kapcsolatos összes feladatokat és a szövetkezet összes adóügyeit;

— az üzemek ügyviteli vezető és adminisztratív apparátusa, amely munkarendi szempontból ugyan az üzemek szervezetéhez tartozik, de tevékenységét a főkönyvelő utasításai szerint köteles végezni;

— közvetlenül a főkönyvelő irányítása alatt megszervezésre került a számviteli (ügyviteli) szervező csoport is.

Az üzemi szervezetet olyan alapvető keretnek tartjuk, amelybe mindenkinek be kell illeszkednie, amelyik a gazdálkodásban is kifejezi a demokratikus centralizmust, és párhuzamosan megteremti minden szinten az egyéni felelős vezetés feltételeit. A vezetői ellenőrzés alapvető feladata, hogy ebből a keretből nagyon, vagy rendszeresen senki ne tudjon kimozdulni.

A jogok és vele párhuzamosan a kötelezettségek decentralizálása azért lehetséges, mert a szubjektív feltételek ehhez adva vannak.

Szövetkezetünkben 65 egyetemet, 206 technikumot végzett szakember, valamint 1690 szakmunkás dolgozik. Több mint 2000 dolgozóból mindössze 138-an nem rendelkeznek nyolc általános iskolai végzettséggel. Ezek a számok azt bizonyítják, hogy a szakmai és az általános műveltség magas színvonalon áll.

A szövetkezeti dolgozók átlagos életkora 35 év. Ilyen feltételek mellett évi árbevételünk az utóbbi években megközelítette a 300 millió Ft-ot, szövetkezeti vagyonunk meghaladta a 200 millió Ft-ot. Szövetkezetünk összes hiteltartozása 21 millió Ft.

Sz
45 ezer
ta a l

Ez
ilyen v
igen na
sítését

Na
Az üz
ben a f
vesznel

Mi
tes dol
a már
felsősz
tott fel
elnökh
vezető,
részt.

A
gatásá
seimet

A
— tüki
érthet
és erkő

Ko
дательн
У коопе
пат — т
современ
низацию

De
der Betr
seiner P
Jahre) b
die Fläc

Th
pest. Th
multifar
disposes
manager
in the p

Szövetkezetünk legkorszerűbb termelőberendezése egy automatizált, 45 ezer m²-es növényházkombinát, melynek a bekerülési költsége meghaladta a 130 millió Ft-ot.

Ezeket a számokat annak alátámasztására említettem meg, hogy az ilyen volumenű gazdálkodás — földrajzi elhelyezkedésünkől fakadóan — igen nagy szervezettséget, az üzemi és munkaszervezet állandó korszerűsítését követeli meg.

Nagy gondot fordítunk az alsó- és felsőszintű vezetők *informálására*. Az üzemek vezetőivel a termelési és szervezési feladatokat minden két hétben a főmérnök beszéli meg, amikor a funkcionális osztályok vezetői is részt vesznek a megbeszélésen.

Minden *üzemvezető mellett* adminisztratív helyettes és műszaki helyettes dolgozik. Az adminisztratív helyettes munkáját, szakmai irányítását a már említettek alapján a főkönyvelő látja el. A szakmai eligazításnak, a felsőszintű információ továbbadásának az alapját a minden hétfőn megtartott felsőszintű belső megbeszélés adja meg. Ezen a megbeszélésen az elnök, elnökhelyettes, főmérnök, főkönyvelő, jogtanácsos, üzemgazdasági osztályvezető, az ellenőrző bizottság elnöke és természetesen a párttitkár vesz részt.

A magam részéről ezen személyek szakmai véleményének a meghallgatásával adom ki az elnöki utasításokat. Tehát így az egyszemélyi döntéseimet is a szakkollektíva véleményére alapozom.

A leírt munkamegosztás — melynek alapját a szervezeti séma jelenti — tükröződik az alapszabályban, a munka- és ügyrendben, amely félreérthetetlenül rögzíti a jogokat és a kötelezettségekkel együtt a teljes anyagi és erkölcsi felelősséget.

Кооператив им. «Обуды» находится в Будапеште. Он проводит очень разветвленную деятельность. В нем работают 2000 членов, средний возраст которых составляет 34 года. У кооператива годовая выручка составляет 300 миллионов форинтов, он имеет комбинат — теплицу с площадью 42 тысячи квадратных метров. В этой статье председатель современного кооперативного крупного предприятия описывает производственную организацию, систему коллективного и производственного управления хозяйством.

Der Vorstand einer, am Stadtgebiet von Budapest tätigen LPG macht uns mit der Betriebsorganisation, mit den korporativen und betrieblichen Führungsmethoden seiner Produktionsgenossenschaft in der etwa 2000 Personen (Durchschnittsalter 34 Jahre) beschäftigt werden, die Preiscinnahmen jährlich 300 Millionen Forint erreichen, die Fläche des Gewächshauskombinats 42 000 m² beträgt, bekannt.

The co-operative farm "Óbuda" is operating on territories belonging to Budapest. The farm, having 2000 members on the average of 34 years of age, performs very multifarious activities with 300 million Forints annual result in returns for sales and disposes of a 42 thousand m² greenhouse combineate. Organization, leading bodies and management system of this modern large-scale co-operative enterprise is described in the paper by its president.

Kronrod, J. A.:

Értéktörvény a szocializmusban

A szerző napjaink egyik fontos, bonyolult, mind az elmélet, mind a gyakorlat szempontjából lényeges közgazdasági kérdésével, az értéktörvény szocializmusbeli szerepével foglalkozik.

Megvizsgálja, hogyan hat az értéktörvény a kapitalizmusban és a szocialista gazdaságban. Ismerteti az ezzel kapcsolatos polgári nézeteket is, majd részletesen taglalja az értéktörvény és a jelenleg megvalósuló gazdasági reform összefüggéseit. Hangsúlyozza, hogy az anyagi, gazdasági érdek objektív viszony, melynek megvannak a maga törvényszerűségei, és ezekhez kell alkalmazkodnia az új gazdaságirányítási rendszernek. Ebből kiindulva vizsgálja az áru- és pénzviszonyok kapcsolatát a központi tervezéssel.

Elemzi az árak problémáját is a jelenlegi gazdálkodási rendszerben. Megállapítja, hogy az árképzés csak a munka-értékelméletből kiindulva oldható meg, nem pedig a határhaszon-elmélet alapján. Mivel az értéktörvény a szocialista tervezdálkodás körülményei között hat, ennek megfelelően kell az árképzésben is felhasználni.

Kitér napjaink egyik központi problémájára: a társadalmi szükségletek alakulásának törvényszerűségeire és fejlődésére. Rámutat a szükségletek objektív jellegére, és kutatja, hogyan kell fejleszteni a gazdaságot a szükségletek optimális kielégítése végett.

Kronrod tehát alapkérdéseket vizsgál és foglal össze, tudományosan magas színvonalon, de a közgazdaságtudományban kevésbé járatos olvasó számára is érthetően. (Kossuth Kiadó)

Bory Miklós—Kanizsay Jenő:

Jövedelmező

háztáji növénytermesztés

Magyarországon közel egymillió kataszteri hold a háztáji műveléssel hasznosított földterület. Ez a hozzáértő műveléstől, a természeti és gazdasági viszonyok adta lehetőségek ésszerű kihasználásától függően jelentős jövedelmikiegészítést jelenthet a termelőszövetkezeti tagok számára.

A könyv szerzői — a növénytermesztés, a növénynevelés, a szövetkezeti gazdálkodás alapos ismerői — úttörő munkára vállalkoztak, amikor a hazai könyvpiacra először jelentkeznek a háztáji gazdálkodást nagymértékben segítő munkájukkal, részletesen bemutatva a háztáji gazdálkodás hagyományos és újabban bevezetésre javasolt növényeit, a jövedelmező termesztés lehetőségeit, a háztáji földterület gazdaságos kihasználásának módjait.

Nem egy hagyományos növénytermesztési szakkönyv rövidített kiadását kapja kezébe az olvasó, hanem egy gyakorlati útmutatót, amely a „hogyan” és „miért” szakszerű magyarázatán túlmenően a háztáji gazdálkodás egyéb olyan kérdésére is hasznos tanácsot ad, mint a termelőszövetkezeti tagságot érintő jogi problémák, a háztáji gazdálkodáshoz szükséges gépek, eszközök és azok beszerzési lehetőségei, a háztáji biztosítás tudnivalói. Az ország különböző vidékeiről összegyűjtött példákkal gazdagon ellátott könyvet szívesen ajánljuk minden termelőszövetkezeti tag otthonába. (Mezőgazdasági Kiadó)

KGST-

A K

5-10

tudomá

tartotta

Intézet

A sz

vettek

agrár

és meg

Agrár

képvis

A sz

az Agr

gatója

A sz

KGST-

gépítő

képvis

előadás

mint a

kódésén

A tar

dr., az

tudomá

A ren

rátuma

külföld

adásai

hozzász

kozás.

tumok

össze.

Felfö

Kutató

vezetőj

alkalm